Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
*Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport*

Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht
Postbus 2115
3500 GC Utrecht
T 088 120 5000
www.igj.nl

**Inlichtingen bij**

**Ons kenmerk**

# Rapportbrief

| | |
|---|---|
| Omschrijving | Hertoets pleegzorg |
| Bezoekdatum | 30 januari 2026 |
| Bezoeklocatie | Zorg en Jeugd Caribisch Nederland (ZJCN) |
| Werkprocesnummer | |

Op 30 januari 2026 voerde de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (de inspectie) een hertoets uit naar de kwaliteit van de pleegzorg bij de afdeling Jeugdzorg van ZJCN. Het bezoek is een vervolg op de vorige inspectiebezoeken naar de kwaliteit van de pleegzorg in 2023 en 2025.

**Aanleiding en doel van het bezoek**
Het inspectiebezoek is onderdeel van het toezicht op (jeugd)zorgaanbieders in Caribisch Nederland. Het doel van het inspectiebezoek is inzicht krijgen in de wijze waarop ZJCN de pleegzorg organiseert en verleent op Bonaire. Sinds 2023 heeft de inspectie het verbetertraject dat ZJCN heeft ingezet om de kwaliteit van de pleegzorg te verbeteren nauw gevolgd. In oktober 2025 heeft ZJCN de inspectie in een digitaal voortgangsgesprek geïnformeerd over de stand van zaken. ZJCN heeft tijdens het gesprek aangegeven dat zij werken met gespecialiseerde pleegzorgwerkers en dat het beleid en de methodiek zijn aangepast en geïmplementeerd. Hierop heeft de inspectie besloten een hertoets uit te voeren.

**Werkwijze**
De inspectie heeft gesprekken gevoerd met het afdelingshoofd, de teamleider, de kwaliteitsmedewerker, de coördinator jeugdzorg die belast is met de aansturing van pleegzorg, de ambulante pleegzorgwerker en twee in pleegzorg gespecialiseerde jeugdzorgprofessionals. Daarbij heeft de inspectie dossiers, het vernieuwde werkproces en verschillende beleidsdocumenten ingezien. Het bezoek vond plaats aan de hand van thema's uit het Kwaliteitskader Verantwoorde zorg Caribisch Nederland.
De inhoud van de rapportbrief geeft een samenvatting van de voornaamste bevindingen. De rapportbrief is definitief vastgesteld nadat u de gelegenheid heeft gekregen om te reageren op feitelijke onjuistheden.

Deze rapportbrief bevat de resultaten van dit onderzoek en zal openbaar worden gemaakt op de website van de inspectie.

## Bevindingen inspectiebezoek

*Uitvoering hulpverlening*
De inspectie hoort en ziet tijdens het gesprek met de coördinator jeugdzorg die belast is met de aansturing van pleegzorg en de ambulante pleegzorgwerker dat ZJCN beschikt over een geïntegreerd werkproces van pleegzorg en de CFA-methodiek. Op het moment van toezicht verblijven er 31 kinderen in een pleeggezin. De pleegzorg bij ZJCN wordt uitgevoerd door vier gespecialiseerde jeugdzorgprofessionals. Twee op Bonaire en twee op de Bovenwinden. Daarnaast is een ervaren ambulant werker beschikbaar, die indien nodig pleegouders intensieve ondersteuning kan bieden. De jeugdzorgprofessionals geven aan dat zij de pleegzorgbegeleiding uitvoeren conform het werkproces. Voor alle pleegouders is een pleegouderbegeleidingsplan opgesteld met daarin drie vaste doelen, met daaronder subdoelen die op maat zijn gemaakt voor ieder pleeggezin.

De gespecialiseerde jeugdzorgprofessionals vertellen dat zij alle pleeggezinnen en pleegkinderen recent gesproken hebben en hebben bepaald welke begeleiding de gezinnen nodig hebben. Ze hebben onderzocht of er breakdown factoren aanwezig zijn in het pleeggezin en wat ingezet moet worden om een eventuele breakdown te voorkomen. Vervolgens hebben ze het gezin besproken in het casuïstiekoverleg en daar bepaald wat de frequentie van contact met het pleegkind en gezin moet zijn. De gespecialiseerde jeugdzorgprofessionals geven een voorbeeld van een pleeggezin waar zorgsignalen zijn over een pleegkind met ASS-kenmerken. In dit gezin gaan zij de ambulante hulpverlener inzetten voor extra ondersteuning van de pleegouder.

De coördinator jeugdzorg die belast is met de aansturing van pleegzorg geeft aan dat ZJCN bezig blijft met het verder ontwikkelen van de pleegzorg. Zo willen zij gespecialiseerde pleeggezinnen gaan werven voor kinderen met complexe problematiek. Daarnaast gaat ZJCN het komende jaar onderzoeken en monitoren hoe en waarom de pleegzorg aan 16+ jongeren stopt. In reactie op het conceptrapport geeft ZJCN aan dat zij dit breder willen oppakken, vanaf twaalf jaar, omdat in deze leeftijdsfase belangrijke factoren spelen, zoals identiteitsvorming, autonomie en loyaliteitsvraagstukken. Daarnaast zijn jongeren vanaf twaalf jaar beter in staat om hun ervaringen en gevoelens onder woorden te brengen. Door het perspectief van zowel pleegkinderen (12-18 jaar) als pleegouders mee te nemen, verwacht ZJCN beter inzicht te krijgen in de factoren die bijdragen aan het beëindigen van pleegzorg. Dit stelt ZJCN in staat om de begeleiding en ondersteuning waar nodig te verbeteren. Dit is geen formeel onderzoek, maar een praktijkgerichte registratie en monitoring. Het doel is om patronen en terugkerende factoren te signaleren, zodat wij de begeleiding en ondersteuning van pleegkinderen en pleegouders waar nodig kunnen verbeteren. Indien hier (nieuwe) breakdown risico's uitkomen, worden deze in de werkprocessen geïntegreerd.

*Gezinsgerichte aanpak*
De jeugdzorgprofessionals vertellen dat het uitgangspunt altijd is dat een kind teruggaat naar huis. Pleegzorg start eerst met de hulpverleningsvariant. Onder andere afhankelijk van de leeftijd van een kind bekijken de jeugdzorgprofessionals samen met de gedragswetenschapper met hulp van de zogenaamde beoordelingsboog wat de situatie van het kind is. Dan wordt bij casuïstiek het besluit genomen of terugkeer naar huis mogelijk is. Zo niet dan wordt het de opvoedingsvariant van pleegzorg. Een jeugdprofessional beschrijft hoe ZJCN heeft onderzocht of een meisje terug kon naar haar ouder of bij het pleeggezin kon blijven. Het meisje is via kindgesprekken intensief betrokken bij de beslissing. Besloten is dat het contact met de ouder blijft, maar dat ze bij het pleeggezin mag blijven wonen. Als er geen overeenstemming is over wel of niet terugkeren naar huis, dan kan ZJCN ook een externe specialist vragen om mee te denken.
De gespecialiseerde jeugdzorgprofessionals vertellen dat bij veel pleegkinderen ZJCN of de pleegouders de voogdij hebben en dat ouders al lang niet betrokken zijn. Wel staat er in ieder pleegouderbegeleidingsplan het doel: "werken aan een gezamenlijke wereld".

*Risicomanagement*
ZJCN heeft het werkproces voor de matching aangepast en maakt nu een risico-inschatting van de veiligheid. Gedurende de plaatsing is sprake van een hogere contactfrequentie en meer begeleiding als sprake is van een risico op een breakdown in het pleeggezin.

*Deskundigheid personeel*
De coördinator jeugdzorg die belast is met de aansturing van pleegzorg vertelt dat de pleegzorgspecialisten de basistraining opnieuw gevolgd hebben. Ook de seniormedewerkers van de teams zijn meegetraind om de inhoud beter te borgen. De gespecialiseerde jeugdzorgprofessionals vertellen dat het een proces is om voldoende deskundig te worden in pleegzorg. Zij gaan dit jaar verdiepende trainingen volgen en de jeugdzorgprofessionals zonder specialisme pleegzorg worden ook getraind rond pleegzorg.

*Interne sturing*
De gespecialiseerde jeugdzorgprofessionals ervaren ondersteuning van hun collega's en van de coördinator jeugdzorg die belast is met de aansturing van pleegzorg. Ook komen de pleegzorgspecialisten regelmatig met elkaar samen om casussen en/of lastige situaties rond pleegzorg te bespreken (BOP). Dit is geen overleg waar besluiten worden genomen. Dat gebeurt in het casuïstiek overleg van het betrokken team in aanwezigheid van de gedragswetenschapper.

**Conclusie**
De inspectie constateert dat ZJCN alle benodigde verbeteringen heeft doorgevoerd in de pleegzorg.

*Het eindoordeel van de inspectie luidt dat de kwaliteit van de uitvoering van de pleegzorg door ZJCN voldoende is.*

ZJCN heeft gezorgd voor verdere ontwikkeling en implementatie van de pleegzorgmethodiek. Belangrijk hierbij is dat de jeugdprofessionals proactief in kaart hebben gebracht wat de begeleidingsvraag is van de pleegouders en pleegkinderen en de contactfrequentie met de kinderen en de gezinnen hierop heeft afgestemd. Verder zorgt ZJCN voor passende deskundigheidsbevordering en ondersteuning van de gespecialiseerde jeugdzorgprofessionals.

**Aandachtspunt:**
Bij de hertoets constateerde de inspectie het onderstaande aandachtspunt. De inspectie vertrouwt erop dat u dit punt een plek geeft in het vervolg van het verbetertraject binnen uw organisatie.

- De gespecialiseerde jeugdzorgprofessionals begeleiden naast hun werkzaamheden als pleegzorgbegeleider ook nog twee of drie reguliere gezinnen.
  Deze gezinnen vragen gezien de complexiteit van de problematiek vaak om intensieve begeleiding (high risk en high contact), wat ten koste gaat van de tijd die de gespecialiseerde jeugdzorgprofessionals kunnen besteden aan de pleeggezinnen.

**Vervolg**
De inspectie sluit hiermee dit toezichttraject af en blijft de ontwikkelingen bij de pleegzorg van ZJCN volgen in haar reguliere toezicht.
Tijdens het bezoek heeft de inspectie aangegeven dat de inspectie deze rapportbrief actief openbaar maakt via haar website www.igj.nl .

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Als u vragen of opmerkingen heeft naar aanleiding van deze brief, dan kunt u contact met mij opnemen.